

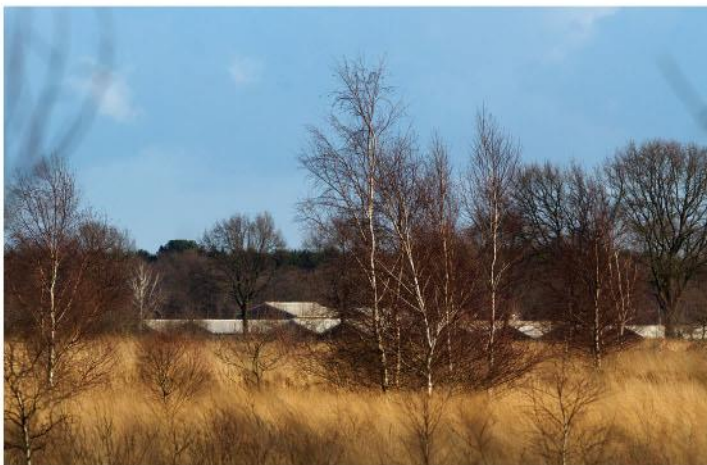

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herinrichting van de Groeve Boudewijn, gemeente Woensdrecht

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 januari 2019 / projectnummer: 2641

1. Advies over het milieueffectrapport (MER)

Aanleiding

Bouwbedrijf De Nijs-Soffers wil op het fabrieksterrein van de voormalige groeve Boudewijn in Ossendrecht maximaal 32 woningen realiseren. Natuurmonumenten zal de groeve zelf omvormen tot landschappelijk waardevol natuurgebied. Het plan omvat verder de bouw van een bed & breakfast en de realisatie van een aardkundig monument. Om dit alles mogelijk te maken, wijzigt de gemeente Woensdrecht het bestemmingsplan van het gebied. Ter onderbouwing van deze planwijziging is een milieueffectrapport opgesteld. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van dat rapport.

Wat blijkt uit het MER?

Het rapport beschrijft helder de gewenste ontwikkelingen, de problemen die daarbij moeten worden opgelost en welke oplossingen mogelijk en nodig zijn. Schade aan en verstoring van de aanwezige natuur als gevolg van het plan, vormen de belangrijkste problemen omdat het plangebied deels in een beschermd natuurgebied ligt, de 'Brabantse Wal'. Om te komen tot een landschappelijk waardevol natuurgebied en om schade en verstoring te voorkomen, neemt Natuurmonumenten² verschillende maatregelen. Een voorbeeld van een te nemen maatregel is het tegengaan van de opslag van grove dennen in de open delen van het gebied. Hierdoor wordt het gebied aantrekkelijker voor de nachtzwaluw die een bijzondere bescherming geniet in de 'Brabantse Wal'.

Hoe beoordeelt de Commissie het MER?

Het MER is overzichtelijk gestructureerd en belicht alle ter zake doende gevolgen van het plan. De doelstellingen en het inrichtingsplan zijn goed uitgewerkt en gemotiveerd. Degelijke achtergrondrapporten bevatten de benodigde detailinformatie.

De Commissie constateert dat de documenten die het besluit moeten onderbouwen, over een lange periode tot stand zijn gekomen. In de loop van de tijd zijn zowel de omvang van het plan als de manier van beoordelen van de effecten gewijzigd. Niet alle wijzigingen zijn goed in de eindversie van het MER verwerkt. Hierdoor is onzeker of de hoeveelheid stikstof die vanuit het plangebied op de omliggende natuur terechtkomt, beneden de voorgeschreven grens blijft. Boven die grens kan stikstof schade aan de natuur veroorzaken. **Naar het oordeel van de Commissie is het essentieel dat die zekerheid wordt verkregen voorafgaand aan een besluit over het plan.** Ze adviseert om het MER eerst op dit punt aan te vullen en pas daarna een besluit te nemen. Haar advies sluit aan bij de conclusies van het MER.³

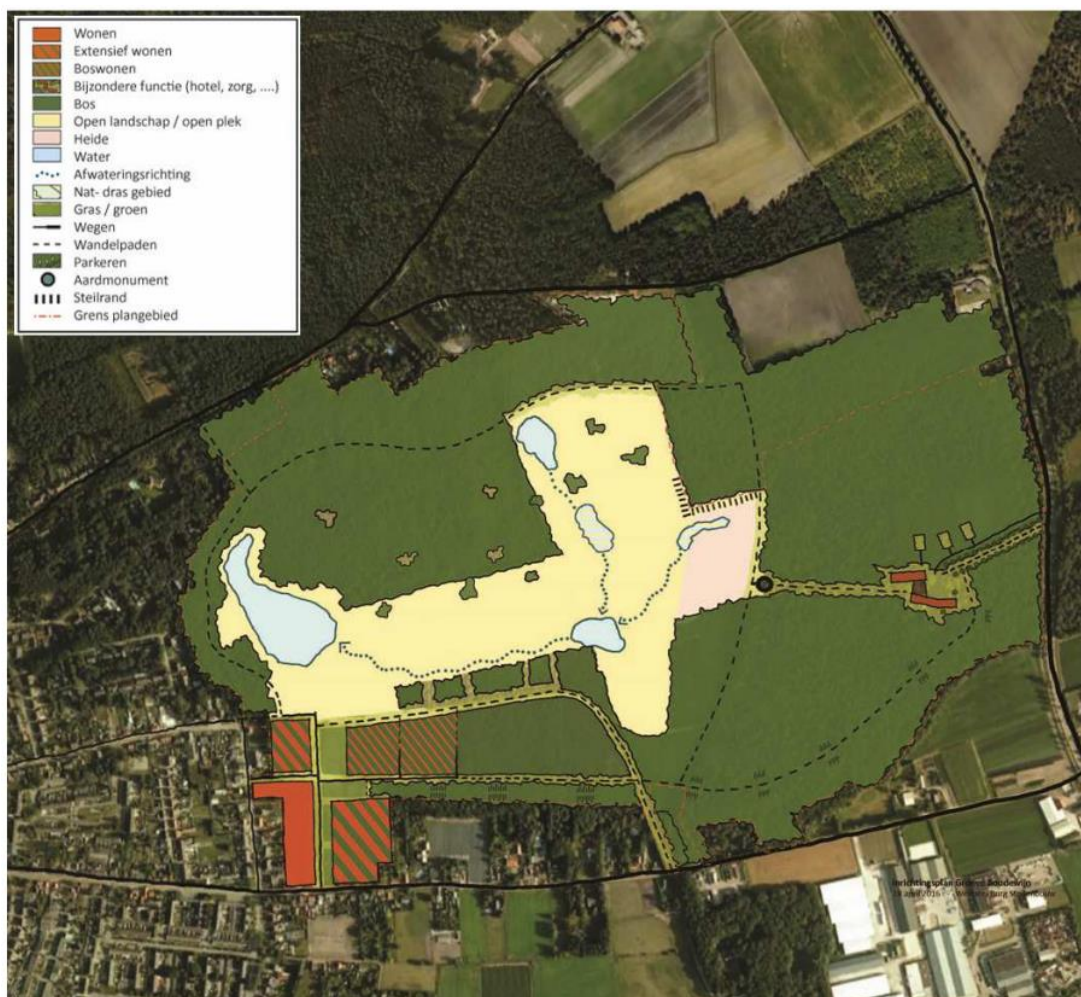
In het volgende hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe en doet zij een aanbeveling over de invulling van het tekort. Deze aanbeveling is opgenomen in een tekstkader.

---

¹ De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt via deze link [2641](#), of door dit nummer op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

² Deze vereniging werd in 2016 eigenaar van dat deel van het gebied dat een natuurbestemming krijgt.

³ Zie hiervoor hoofdstuk 6 op blz. 48-49 van de Passende beoordeling bij het MER.

Schets van het inrichtingsplan (blz. 14 van het MER)

2. Toelichting op de beoordeling

Sinds het begin van de planvorming aan het eind van de jaren '90 zijn vele alternatieven voor de ontwikkeling van het gebied geschetst en onderzocht.⁴ Oorspronkelijk zouden 150 à 225 woningen worden gebouwd. In 2011 omvatte het plan nog maximaal 75 woningen, een maatschappelijke functie (zoals een hotel of crematorium) en het aanleggen van een aardkundig monument om de bijzondere geologische structuur van het gebied zichtbaar te maken. Daarnaast zouden de aanwezige landschappelijke en natuurwaarden worden versterkt.

In de daaropvolgende jaren is het accent nog meer gelegd op de transformatie naar landschappelijk waardevolle natuur, vanwege de beschermde status van een belangrijk deel van het gebied. Dit deel behoort namelijk tot het Brabantse natuurnetwerk en/of van het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal'. In het plan dat nu voorligt, zijn de woningen (verminderd tot 32) en de maatschappelijke functie (teruggebracht tot een bed & breakfast) vooral toegevoegd om de gewenste kwaliteitsslag mogelijk te maken.

⁴ Zie hiervoor bijvoorbeeld paragrafen 3.2 en 3.3 van het MER.

In het MER is geen vergelijking gemaakt tussen (de effecten van) de alternatieven die in de loop van de tijd zijn onderzocht. Maar uit de beschrijving van de voorgeschiedenis van het project blijkt duidelijk dat de omvang van de mogelijke gevolgen voor de natuur bepalend zijn geweest voor de bijsturing die heeft plaatsgevonden.

In de opeenvolgende onderzoeken en conceptplannen die sinds 2011 zijn uitgevoerd en opgesteld, zijn niet alle wijzigingen in zowel het plan als het wettelijk kader consequent doorgevoerd. Voor het MER, dat in 2016 is afgerond, is met name het volgende van belang:

- voor de maatschappelijke functie is in het MER uitgegaan van een crematorium. In het inrichtingsplan en het bestemmingsplan uit 2018 is die functie teruggebracht tot een bed & breakfast. Deze functiewijziging leidt tot minder voertuigbewegingen, verstoring, luchtverontreiniging en ruimtebeslag;
- de gevolgen van de stikstofemissies voor de natuur⁵ zijn in het MER berekend voor een plan met crematorium. Die gevolgen zijn beoordeeld op grond van een grenswaarde voor de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' van 1 mol/ha/jaar. Uit het MER blijkt dat de hoogste depositie op stikstofgevoelige natuur 0,25 mol N/ha/jaar bedraagt en dus onder die grenswaarde blijft;
- met ingang van 17 maart 2017 is de grenswaarde voor stikstofdepositie voor het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' verlaagd naar 0,05 mol/ha/jaar.⁶ Omdat geen berekening is uitgevoerd voor een plan zonder crematorium is niet duidelijk of het bestemmingsplan in de huidige vorm voldoet aan de verlaagde grenswaarde.

De Commissie verwacht dat het voornemen dat met het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt, niet leidt tot overschrijding van de verlaagde grenswaarde. Ze vindt het wel belangrijk dat dit ook wordt aangetoond.⁷

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan:

- een Aerius-berekening uit te voeren die laat zien of het bestemmingsplan inderdaad leidt tot een depositie van stikstof op de stikstofgevoelige en overbelaste habitattypen van Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' die lager is dan 0,05 mol/ha/jaar.

Mocht de grenswaarde toch worden overschreden, dan kan worden overwogen om bijvoorbeeld de bouw van nul-op-de-meter woningen in het bestemmingsplan vast te leggen.

---

⁵ Te veel stikstof is een probleem voor planten en dieren die goed gedijen op voedselarme grond, waardoor ze het verliezen van organismen die van voedselrijke grond houden. Daarom zijn grenzen gesteld aan de hoeveelheid stikstof die jaarlijks op voedselarme natuurgebieden mag terechtkomen.

⁶ Een plan moet bij vaststelling voldoen aan de regels die op dat ogenblik gelden. Dit betekent dat moet worden getoetst of het plan, zoals het wordt vastgesteld, voldoet aan de verlaagde drempelwaarde voor het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal'.

⁷ Op 7 november 2018 heeft het Europese Hof van Justitie vragen beantwoord van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over de verenigbaarheid van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) met de Europese natuurregeling. Het Hof keurt een programmatische aanpak goed, maar laat de vraag of de Passende beoordeling van het PAS voldoende is om daarmee depositieruimte te verlenen aan de nationale rechter. Daarvoor is nodig dat aantasting van natuurlijke kenmerken met wetenschappelijke zekerheid kan worden uitgesloten. De verwachting bestaat dat de Afdeling hierover in het voorjaar uitspraak doet. Volgens de PAS-partners kan in ieder geval tot dat moment van het PAS worden gebruikgemaakt (Zie TK 2018-2019, 32 670, 141).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Jan Bakker

dr. Johan Lembrechts (secretaris)

ir. Johan van der Gun

ir. Wim Keijsers

Marja van der Tas (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Besluit over het wijzigen van het bestemmingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. In dit geval is een MER nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

De gemeenteraad van de gemeente Woensdrecht

Initiatiefnemer besluit

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door op www.commissiemer.nl projectnummer [2641](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

